METSÄTALOUS

Metsätöihin tarvitaan reippaita nuoria, joille metsä on tuttu. Sohvalla aikaansa kuluttavat eivät välttämättä viihtyisi esimerkiksi korjuukoneen hytissä. **HANKINTAESIMIES JUKKA HEIKKINEN, PÖLKKY METSÄ**

Suomi karsastaa metsähakkeelle tulevia kestävyysvaatimuksia

Sähkön- ja lämmöntuotannossa poltettu metsähake saatetaan lukea fossiiliseksi polttoaineeksi, mikäli se ei täytä tiukkoja kestävyysvaatimuksia.

EU haluaa edistää uusiutuvista lähteistä tuotetun energian käyttöä. Kuitenkin se asettaa samalla vaatimuksia, jotka saattavat suosia fossiilisia lähteitä.

Ensi vuoden alussa EU-komissiolta odotetaan direktiiviesitystä, joka toisi kiinteälle biomassalle samat vaatimukset kuin liikenteen biopolttoaineille ja -nesteille. Direktiivin lisäehdoilla EU haluaa varmistaa, ettei metsiä hakata liikaa metsähakkeen käytön vuoksi.

Metsähakkeen kestävyysvaatimusten heikkous on, että saman puun eri osat päätyvät energian lisäksi sahatavaraksi, selluksi, paperiksi ja muuhun käyttöön. Jos metsäenergiajakeelle tulisi eri vaatimukset kuin puun muille osille, metsänkäyttö vaikeutuisi.

Suomen metsäväki on huolissaan, että muun muassa kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen todistava raportointi on monimutkaista ja aiheuttaa uusia kustannuksia sekä yrityksille että hallinnolle.

”Bioenergian tuotantoa ei pitäisi vaikeuttaa ylimääräisellä byrokratialla”, toteaa neuvotteleva virkamies **Kaisa Pirkola** maa- ja metsätalousministeriöstä.

Maa- ja metsätalousministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö yhdessä MTK:n ja Metsäteollisuuden kanssa ovat yrittäneet koko vuoden takoa järkeä EU-komission virkamiehiin.

”Suomessa asiat ovat kunnossa”

Tuleva direktiivi koskee niin EU:n sisällä tuotettua kuin muualta tuotua biomassaa.

Metsäteollisuus ry:n metsäjohtaja **Tomi Salo** näkee, että kestävyysvaatimukset on luotu turvaamaan kolmansista maista tulevan biomassan kestävyys.

”Suomessa asia on hoidossa, joten vaatimukset tuntuvat turhilta. Kilpailukykyä heikennettäisiin entisestään.”

Suomi pitää parempana vaihtoehtona, että metsäbiomassan kestävyys arvioitaisiin yleisesti. Eli jos metsiä hoidetaan kansallisia metsä- ja ympäristölakeja noudattaen, sieltä saatava biomassa on kestävästi tuotettua.

Tällöin metsätaloudelle ei asetettaisi omia erillisiä vaatimuksia, jotka ovat riippuvaisia puun loppukäyttömuodosta.

Aarniometsän määrittely hankalaa

Yksi vaatimuksista on, että raaka-ainetta ei saa hankkia erityisen monimuotoisilta alueilta, kuten aarniometsästä. FAO:n määritys aarniometsästä jättää hyvin paljon tulkinnanvaraa. Se voi Salon mukaan tuottaa Suomelle ongelmia.

”Suomessa metsää kasvatetaan pitkällä kiertoajalla ja monet talousmetsät ovat olleet vuosikymmeniä käsittelemättä. Jos EU alkaa määritellä, mikä on aarniometsä, on vaara, että nämä passiivisen metsänhoidon piirissä olevat metsät luokitellaan aarniometsiksi, josta kerätty energiapuu ei olisi kestävää eikä siten myöskään hiilineutraalia.”

Jos EU:n asettamia vaatimuksia ei täytetä, hakkeella tuotettua energiaa ei lasketa mukaan kansalliseen uusiutuvan energian tavoitteeseen eikä sille makseta tukiakaan. Se taas suosisi fossiilisten energialähteiden käyttöä.

EU puuttuisi metsien hoitoon tilatasolla

Metsäteollisuuden Salon tavoin metsäasiantuntija **Lea Jylhä** MTK:sta ei ymmärrä, mitä lisäarvoa uudet vaatimukset toisivat. Etujärjestöjen mielestä komissio saisi pitää näppinsä erossa kansallisesta metsäpolitiikasta.

MTK on pitänyt yhteyttä komissiossa direktiiviä valmistelevaan virkamieheen. Erityisen hullulta Jylhästä vaikutti ehdotus pakollisesta metsäsuunnitelmasta. EU haluaa estää liikahakkuut sillä.

”Metsäsuunnitelma on metsänomistajan oma työkalu. Sitä ei ole pakko noudattaa, eikä sillä pystytä todentamaan toteutuneita hakkuita.”

Jylhä painottaa myös, että metsät ovat eri jäsenvaltioissa niin erilaisia, ettei EU-tason metsänkäyttövaatimuksissa ole järkeä.

Metsäsektorin aktiivisen vaikuttamisen tuloksena komissio on jo luopunut monista mahdottomista ehdotuksista, Jylhä kertoo.

SUVI NIEMI

Biodieselin, -etanolin ja -öljyn kestävyysvaatimukset

- Kasvihuonekaasujen päästövähennys verrattuna korvaavaan fossiiliseen polttoaineeseen on oltava vähintään 35 prosenttia, 2017 alkaen 50 prosenttia.
- Raaka-ainetta ei saa hankkia biologisesti erityisen monimuotoisilta alueilta eikä vuoden 2008 jälkeen kuivatetuilta soilta tai pysyvästi raivatuista metsistä.
- Ruuaksi kelpaavien kasvien viljely polttoaineeksi vaatii, että noudatetaan keskeisiä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia.

TAUSTA

EU pelkää ylihakkuita

Vuonna 2009 EU asetti direktiivin edistämään uusiutuvaa energiaa. **Liikenteen biopolttoaineiden** ja muiden bionesteiden tulee direktiivin mukaan täyttää kestävyysvaatimukset, jotta ne lasketaan mukaan kansalliseen uusiutuvan energian tavoitteeseen.

Hallituksen esitys biopolttoaineiden kestävyyslaiksi on lausuntokierroksella.

EU-komissio valmistelee nyt direktiiviesitystä, joka laajentaisi kestävyysvaatimukset koskemaan myös kiinteää ja kaasumaista biomassaa, jota käytetään sähkön- tai lämmöntuotannossa tai jäähdytyksessä.

Lisävaatimuksena kiinteille polttoaineille esitetään, etteivät hakkuut saa ylittää kasvua. Pakollista metsäsuunnitelmaa vaaditaan sen todentamiseen.

Uutta direktiiviesitystä odotetaan vuoden 2013 alussa. Sen jälkeen esitystä käsitellään neuvostossa ja parlamentissa.

Käsittelyn ja siirtymäajan jälkeen vaatimusten arvioidaan tulevan voimaan vuonna 2016.

PEKKA FALI

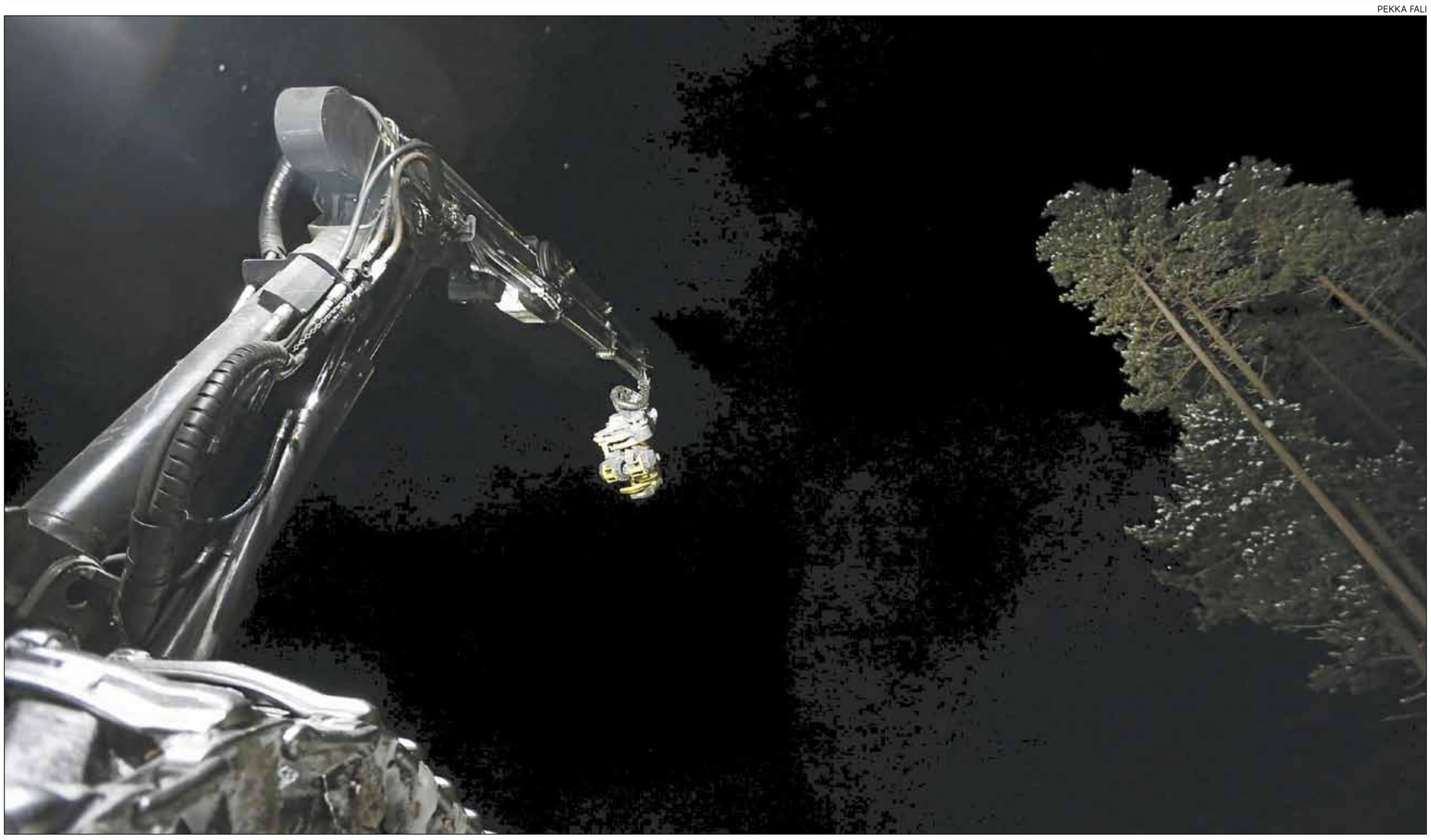

Etenkin hakkuukoneen koura tarvitsee kirkkaan kohdevalon, jotta tarkka työ onnistuisi.

Metsätyöt jatkuvat läpi pimeän ajan

Valaistuksen merkitys korostuu tarkkuutta vaativassa työssä

KAJAANI (MT)
Metsätöitä tehdään Suomessa ympäri vuoden ja melkeinpä ympäri vuorokaudenkin. Useimmiten työ alkaa tai päättyy pimeällä.

Kuljettaja **Jani Väisänen** Metsätyö IS Oy:stä Sotkamosta kertoo omien työpäiviensä alkavan usein viideltä, ja sitä ennen aikaa on kulunut työmatkaan. Iltavuoro päättyy usein yhden tai kahden aikaan yöllä.

Xenonvalot on nykyään asennettu myös korjuukoneiden puomeihin, joten koko puu on näkyvissä.

”Melkein paremmin niillä valoilla näkee kuin päivänvalolla”, Väisänen arvioi.

Keinovalossa väsyy

Metsäkeskuksen palveluesimies **Tuomo Mikkonen** sanoo, että huono valaistus alentaa osaltaan työtehoa, ja epäviihtyisääkin se on. Virheitä tulee helpommin ja tapaturmien vaara kasvaa.

Keinovalossa työskentely on väsyttävämpää ja vaarallisempaa kuin päivällä valoisaan aikaan työskentely, Mikkonen kertoo.

Aina ei ole mahdollista saada täydellistä valaistusta työmaalle, ja varjokohdat tekevät työskentelystä hankalaa.

Etenkin hakkuukoneen koura tarvitsee kirkkaan kohdevalon, jotta tarkka työ onnistuisi.

Suositusten mukaan metsäkoneiden nosturin työskentelyalueella valaistuksen pitää olla vähintään 60 luksia, äärialueella 15 ja hakkuulaitteella tai -kouralla 120 luksia.

Kynttilänvalon valaisuteho on noin 10 luksia.

Kuljettajan pitää pystyä näkemään 25 metriä ylöspäin 10 metrin etäisyydellä. Hyvä valaistus auttaa yksityiskohtien erottamista ja edistää työturvallisuutta ja -viihtyisyyttä.

Metsätietoa perheille

Suomen metsäkeskus ja Pölkky Metsä järjestivät metsätyönäytöksen Kajaanin Kirkkoaholla illalla, jotta mukaan pääsivät lapsiperheetkin.

”Näin tavoitettiin ihmisiä, jotka eivät tavallisesti käy työnäytöksissä”, metsäneuvoja **Jaana Jalasaho** iloitsi. ”Lapsillekin jäi mukavia mielikuvia.”

Nosturin työskentelyalueella valaistuksen pitää olla vähintään 60 luksia.

Myös lumi rajoittaa kohteiden näkemistä.

Monet perheet omistavat metsää joko suoraan tai perikuntien kautta. Myös muiden kuin metsänomistajien on hyvä ymmärtää, mitä ja millaista työtä metsissä tehdään.

Hankintaesimies **Jukka Heikkinen** Pölkky Metsästä uskoi, että kun paikalla kävi 200–300 henkilöä, ajatus työurasta metsän parissa saattoi jäädä itämään moneenkin mieleen.

Tekijöitä tarvitaan

”Metsätöihin tarvitaan reippaita nuoria, joille metsä on tuttu. Sohvalla aikaansa kuluttavat eivät välttämättä viihtyisi esimerkiksi korjuukoneen hytissä.”

Vaikka koneiden ohjaamot ovat hyvin varusteltuja ja mukavia, työ öisessä, pimeässä metsässä ei sovi kaikille.

Kajaanin työnäytös oli osa Kantrikoulutus-hanketta.

JOUKO RÖNKKÖ

Kuljettajan pitää nähdä 25 metriä ylöspäin 10 metrin etäisyydellä.

METSÄSTÄ LYHYESTI

Greenpeace suojelisi pyökkimetsät

Saksan Baijerin osavaltion päättäjät ovat saaneet Greenpeaceltä vaatimuksen jättää yli 180-vuotiaat Rothenbuchin pyökkimetsät hakkuilta rauhaan, Timber-online.net kertoo.

Pyökit kasvavat niin sanotulla FFH-suojelualueella. Saksan kansalliset FFH-alueet kuuluvat Natura 2000 -verkostoon.

Luonnonsuojeluaktivistit asettuivat ennen joulua puiden ja niitä kaatavien metsureiden ja metsäkoneiden väliin.

Sahatavara käy kaupaksi Japanissa

Japaniin tuotiin lokakuussa Euroopasta 181 000 kuutiometriä havupuusahatavaraa ja 41 500 kuutiometriä puulevyjä, kertoo Timber-online.net.

Sahatavaran tuonti oli 12 prosenttia edellisvuotta korkeammalla tasolla. Eniten vientiään Japaniin kasvatti Ruotsi, peräti viidenneksen. Myös Itä-Euroopan maat, kuten Latvia ja Tsekki, lisäsivät sahatavaran vientiä merkittävästi.

Puulevyn toimitukset Japaniin lisääntyivät 13 prosenttia. Puulevyjen vientiä kasvattivat etenkin Romania ja Viro. Suurimpana viejämaana pysyy kuitenkin Itävalta.

Rakentamislupia haetaan Saksassa

Rakentamislupahakemusten määrä on voimakkaassa kasvussa Saksassa, Timber-online.net kertoo.

Lokakuussa jätettiin yli 22 000 hakemusta eli lähes viidennes enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Omakotitalojen rakentaminen vähentyi vajaan kymmenesosan, mutta vähintään kolmen asunnon talojen rakentamislupia haettiin kolmannes edellisvuotta enemmän.

Etenkin asuntolarakentaminen vilkastui lokakuussa. Rakentamislupaa haettiin yli 1 800 asuntolalle, mikä on seitsenkertaisesti edellisvuoteen verrattuna.

Yhdysvalloissa rakennetaan

Asuntorakentaminen Yhdysvalloissa on palautumassa entiselle tasolleen, kertoo Timber-online.net.

Omakotirakentamisen ennustetaan lisääntyvän ensi vuonna 23 ja sitä seuraavana vuonna 29 prosenttia.

Myös talojen ja asuntojen hinnat ovat nousemassa entiselle tasolleen.

”Asuntojen kysyntä on lisääntynyt merkittävästi. Asuntomarkkinat kirittävät muuta talouskasvua”, arvioi pääekonomi **David Crowe** Kansallisesta talonrakentajien liitosta NAHB:stä.